

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., številka 10.
Četrtkovna številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 42.— Din, mesečno 3-50 Din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168.
Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din.
Oglaš: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Proti kapitalističnim hlapcem!

Dne 5. febr. 1923. je imela tržiška organizacija SSJ sestanek, na katerem je hotela sklepati o prestopu v enotno fronto in je zato poklicala poslanca Tokana, da brani tam zvezo Komunistov in Zarjanov proti naši stranki. Želja po enotnem nastopu je bila pri zbranem delavstvu tako velika, da so pozabili na vsa načela socializma, predvsem tudi na načelo čistega razrednega boja, in sklenili iti v volitve skupno z enotno fronto z izrecno pripombo, da se s tem še niso odločili od stranke, češ, po volitvah se enotna organizacija zopet lahko ponovi.

Tržičani so s tem dokazali, da organizacijska misel tam še ni mnogo napredovala od 1. 1920, ko so na isti način zabredli v komunistične vode: namesto da bi se trdno držali svoje organizacije in se na organizacijskih temeljih med seboj pričakali, kaj je prav, so poklicali proroke iz Ljubljane in šli za tistim, ki jim je več obljubljal. Da se pa ne bo treba zagovarjati pri eventualnem polomu, zato niso obračunali nikamor. Obračunski nered so ohranili od 1. 1920. do najnovejšega časa — danes teden smo čitali v »Ljudskem glasu«, da so obračunali za december za 30 članov. Še slabše je s tiskom. Pa tudi ni mogoče, da bi bilo drugače, kajti posamezniki, ki hočejo voditi glavno besedo, nikjer ne marajo niti močnih organizacij niti razširjenega časopisja.

Tržič je bil pod dr. Korunovim vplivom. Kot pravni zastopnik predilnice je hodil tja in tudi sicer je imel velik vpliv na Fr. Padarja. Tudi na kongresu je imel ta kot delegat Korunovsko resolucijo in je zagovarjal Korunov nastop proti načelu javnosti. Vendar je Padar popolnoma molčal, ko je Tokan na Tržiškem sestanku dr. Koruna in njegovo delovanje tako nesramno napadel, kakor bi nihče ne pričakoval, kdor ve, kolikokrat in kako prebrisano je dr. Korun branil ne le vse štiri izključene poslance, temveč Zarjane sploh s Kocmurjevimi in Tokanovimi nagradami vred.

Tokan se je namreč opravičeval da stranki ni mogel plačevati poslanskega davka, ker je komaj izhajal z dnevnica-mi (!), dočim je dr. Korun lahko plačeval, ker je delal za svoj »kšeft« za belgrajsko advokatsko pisarno, n. pr. za Pol-laka, ki ga je po več dni vodil po Belgradu. Sicer pa da je delal politiko za demokrate, da je n. pr. prišel 1. 1921. h Kocmurju in rekel: »Kako bo z Mestno hranilnico ljubljansko? Nikar ne razganjajte demokratskega odbora, če ne vlada ne bo hotela potrditi s. Lozinška za ptujskega župana!«

Takrat smo o tem napadu takoj obvestili dr. Koruna in nam je odgovoril, da bo vse potrebno ukrenil, a minil je mesec, pa nismo ničesar zvedeli o obrambi,

pač pa čitamo zdaj v Korunovem »Rdečem praporu«, da agitira za enotno fronto in torej tudi za Tokana, ki kandidira na Štajerskem in tudi na Kranjskem, pa baš Tržičani bodo imeli priliko voliti tega abstinenta (ki je samo včasih pijan) in antimilitarista (ki ima le enega sina v oficirski šoli) in amsterdamskega strokovnega tajnika (ki ga kandidirajo komunisti) ter antiklerikalnega agitatorja (ki so ga izvolili klerikalci v ljubljanski občinski svet). Kakšne misli jim gredo neki po glavi zdaj, ko čitajo, da agitira dr. Korun za tega antikorunovca?

Seveda so to »grde osebnosti« in »Naprej« je nesramen list, da piše o tem, namesto da bi vodil boj proti kapitalizmu. Tako bo trdila »Zarja« in »Rdeči prapor« in »Del. novice« in »Enakost« in »Volksstimme« in še pobožni in narodni in kaj vem kakšni drugi »socialistični« listi še.

Delavci iz tržiške predilnice, iz drugih tovarnen v Tržiču in podrugod, iz gozdov in polj in tudi vsi drugi in druge, ki delajo in trpe pod jarmom kapitalizma, bodo pa premišljevali o tem čudnem »socializmu« in o njegovi enotni fronti, ki je bila sklenjena pri zeleni mizi med kapitalističnimi hlapci z namenom, da nasuje delavstvu peska v oči.

Česa se boji kapitalizem, poslancev ali organizacij?

Recimo, da bi ta enotna fronta zmagala in dobila polovico vseh poslancev.

A. L.: Zaplotnikov Francelj v službah Sherlocka Holmesa.

(Prosto po Hugonu Vavrisu.)

(Dalje.)

Izgoščal je hitro in trdo:

»B-b-bravo — t-t-toreadore!«

Slovensko bi se reklo — v Ljubljani vsa! — pravtako.

Francelj se je globoko oddahnil in pripel donu Diega Rodriguezu velekriz na brsa. Slavni bikoborec je pričakoval, da ga kralj počasti z daljšim nagovorom — toda on je izgovoril samo dve besedi. Seveda je bilo jasno, da je bil kralj tako neizmerno ginjen, da ni mogel več govoriti. Zato so se tudi slavnemu toreru zaslzile oči.

Tudi drugi navzoči so jokali. Don Pedro Miguel in señor de los Pajdalos de la Zalambanka sta kar tulila. Kralju so držale po licih ogromne kaplje potu, vsi so na mislili, da so to solze. No, če pa kralj

joka, potem ne sme ostati podložnikovo oko suho. Dame so se čutile v desetih nebesih, razigranosti in ginjenosti so omedle-vale. Tri od njih se niso preje zbudile, dokler jih ni torero po kraljevem odhodu poljubil na čelo. Skratka vse se je kopalo v solzah Samó Sherlock Holmes ni po-točil nobene.

Ko so zopet sedeli v dvorni ekvipaži, se je obrnil Francelj k Sherlock Holmesu in naenkrat je gladko brez najmanjše napa-ke kakor po vrvi zdrdral ves govor, ki ga je imel pripravljenega za torera. Sedaj pa se je nehote nanj spomnil. Sherlock Holmes se je zasmel in pripomnil:

»Sedaj je prepozno, mili gospod Francelj, señor Zaplotnik, ali pravzaprav Alfonz XIII. Bodimo veseli, da se je vse tako srečno izteklo.«

Resnično se je vse srečno izteklo. Vsi časopisi v Madridu so izšli drugega dne z mastno tiskanimi uvodniki. »Kralj in slavni Diego Rodriguez«. »Kralj ginjen do solz«, »Barvo toreadore!« itd., to so bili naslovi. V člankih je bilo obširno po-

pisano, kako je kralj napeto sledil krasni borbi, kako je bil globoko ganjen, kako ni mogel radi solz več govoriti kakor edini besedi, slavni starošpanski besedi kralja Karola V.: »Bravo toreadore!« (V novošpansčinj pravimo namreč »torer« in »treadore«). Tudi republikanski časniki so pisali: »Dolžni smo priznati, da se Alfonzu XIII. pretaka po žilah čista španska kri. Ni mogel oddeti dojmu sijajnega junaka Diega Rodrigueza. Seveda moramo pristaviti, da je slavni torero po svojem političnem mišljenju naši stranki najbližji.«

Zadeva je imela seveda tudi politično poigro. Ganjen visokega odlikovanja se je hotel Diego Rodriguez kralju nekakv zahvaliti, zato je povabil k sebi na večerjo gospoda ministrskega predsednika in vse njegove ministre. Ob tej priliki je prijateljsko potrepljal ministrskega predsednika po ramenu. Gosposka in poslanska zbornica sta to pravilno razumeli in sprejeli državni proračun gladko in brez debate.

18. marca vsi na volišče! Naši skrinjici na Kranjskem in Štajerskem sta 8.!

da bi imela večino v parlamentu. Ni vam treba praviti, kaj bi se zgodilo s takim parlamentom... »Pa ljudstvo bo protestiralo!« I, seveda bo protestiralo, kakor je protestiralo na Zaloški cesti, gg. voditelji pojdejo pod posteljo in v gozdove in v tujino, za prihodnje volitve pridejo delat nove »enotne fronte«. In takrat bo enotna fronta še bolj potrebna in zaželjena, ker delavstvo ne more iti v tujino, ampak mora tu ostati in trpeti za grehe svojih voditeljev...

Toda enotna fronta bo dobila kvečjemu par poslancev na Slovenskem, drugod v Jugoslaviji pa nič, ker drugod ni enotne fronte, samo na Slovenskem je ta nestvor. Ni je obsodil samo komunizem v tujini, tudi hrvaški in srbski komunisti so jo obsodili z vso odločnostjo, enako jo je obsodil pa tudi Glavni odbor naše stranke in kdor čita »Radniške novine«, ta ve, da so na jugu razen Orjune najhujši nasprotniki na socialističnih shodih baš komunisti. V kateri poslanski klub vstopijo enotnofrontarji, v socialističnega ali neodvisnega? Kaj bodo delali v enem ali drugem? To, kar so delali dozdaj! Ne eni ne drugi se za proletarijat ne bodo brigali, če ne bodo stale za njimi organizacije, ki vedo, kje delavstvo čelvelj žuli. Tem organizacijam pa morajo poslanci res biti v oporo in na razpolago, ne pa tako, kakor dosedanji, ki so šli eden v Belje, drugi v Ameriko, štirje so delali sploh samo zase in niso hoteli niti prispevka plačati stranki, kaj še, da bi se držali drugih strankinih navodil — Samo eden je bil stranki res na razpolago in je ves čas delal tisto, kar je stranka sklenila, zato pa vsi lenuhi in koritarji danes kriče nanj, da je lenuh in koritar le on. Vse te ljudi je vzela enotna fronta v svojo SSDL in na vodilna mesta in jih tudi tepenemu proletariatu predlaga za kandidate!! Samo največji duševni in telesni revčki morejo imeti hrepenenje po taki enotni fronti, vsi razsodni ljudje pa vedo, da je taka enotna fronta samo kapitalistična past. Kajti tudi če bi bil izvoljen kak pament in zmožen človek, ga bodo kapitalisti bodisi z zlatom bodisi s prebrisano stjo ovili okoli prsta, če ne bodo stale za njim organizacije in če nimamo iz njegovega dosedanjega delovanja zadostnih dokazov, da bo delal po volji in v soglasju s tem organizacijami.

Zato se kapitalizem poslancev prav nič ne boji, pač pa se boji organizacij. Za-

to tudi vse poslansko delo v parlamentu ni nič pomagalo in šurnik imajo samo tam, kjer imajo organizacije, drugod, posebno pa na kmetih, je pa proletarijat tako tepen, kakor še nikdar.

Tisti, ki se čudijo dr. Korunu, da se je tako izpremenil, naj se pod tem vidikom vprašajo, kaj je delal za organizacije! Našli bodo, da nič, še več, da je organizacijsko misel ne le zanemarjal, ampak celo podiral. Ker je pa bolj prebrisan, nego drugi poslanci, je izvrševal formalno dolžnost, za strankinim hrbtom pa je hujskal poslance, da jim ni treba ukloniti se stranki in na sejah je priporočal, naj jih ne izključujemo. Hotel je, da izgube organizacije pri ljudstvu kredit, in zato je tudi pripravil svoj puč in zato govori o naših organizacijah, da so odrekle pokorščino, in zato molči, ko Tokan razbija tržiška organizacijo s Korunovimi grehi! Kajti namen je le ta, da se organizacije razbijejo.

Kaj je naša naloga? Tudi pri volitvah moramo misliti na organizacije! Pa če bi dobili samo dva poslance, bomo več dosegli, če ta dva delata za organizacije in v soglasju z njimi za ljudski blagor, kakor pa če bi jih dobili 20, pa bi vsi delali samo zase in se dajali od kapitalizma podkupovati.

S tem zamašite usta vsem koritarjem, ki so se združili, da si razdele med seboj plen, ki ga upajo dobiti z glasovi nezavednežev. Če bodo pa trdili, da delajo tudi oni za organizacije, jih postavite na laž s tem, da naj v svojih časopisih objavijo organizacije tako, kakor to delamo mi! Niti tržiška organizacija še ni prestopila, ker se boji Padar tržiškega delavstva!

Objavijo naj tudi, odkod imajo denar! Tisk je drag, razpošiljajo ga pa zastoj kar vsem! Dr. Korun je sicer denar kazal, ko je hotel naše zaupnike z njim pridobiti, ni pa povedal odkod ga ima. Morebiti mu ga je res dala kaka organizacija — kapitalistov. »Rdeči prapor« piše, da so zbrali denar »pri raznih požrtvovalnih sodrugih« — zakaj pa ne napiše imen teh »sodrugov«. Na ta način lahko tudi »Trboveljska premogokopna družba« ali pa »Industrijska zveza« kar sama tudi ustanovi posebno »socialistično« in »revolucionarno« stranko, in bo lahko napisala v svoj časopis, da ima 100 proletarskih organizacij s 20.000 člani, ki so zbrali milijon Din za tiskovni sklad!

»Ne, gospodična vas ne bo namesto gospoda Smitha učila angleško. Toda kakor vi kralja Alfonza, tako bo ona zastopnica kraljice Viktorije. Tako ste dobili družico.«

Obraz gospoda Zaplotnika se je razjasnil v blaženem nasmehu. Saj je bilo to večno učenje z donom Pedrom Miguelom, señorem de los Pajdalos de la Zalamakan, mojstrom Smithom in monsieurjem Lafreurem že kar dolgočasno.

Podal je gospodični Luizi roko, pogledal ji v oči in rekel vroče:

»Pozdravljena — kraljica!«

Cetrto poglavje.

Zaplotnik zboli. — Tajinstven sep. — Sherlock Holmes pridigar. — Presenečenje v parku. — Dogodbica s španskimi muhami. — Izdajska vonjavka. — To je lepa reč. — Drugi slučaj s španskimi muhami.

Tudi manj izkušenemu očesu kakor je bilo Holmesovo, ne bi moglo uiti, da so se od onega trenutka dalje, ko je prestopila prag kraljevske palače zastopnica

Da, da, g. Korun, zastoj ste se borili proti javnosti — z javnostjo bo zmagala vera v organizacijo, z vero bo raslo članstvo, s članstvom moč in s to močjo bo proletarijat zmagal nad kapitalizmom in njegovimi hlapci.

Tedenski pregled.

Nedelja, 25. februarja: Poincaré izjavlja, da se Nemcem ne ukloni.

Ponedeljek, 26. febr.: Državnim nameščencem sporočajo, da dobe 1. marca dosedanje plače, ker se niso mogli zediniti glede draginskih razredov. — Kralj podpisal svetomargheritske dogovore. Naša in laška delegacija odpravili v Opatijo. — Francozi zaprli Bochum radi napovedi protestne stavke. — Pričetek ankete o delovnem času v Belgradu.

Torek, 27. febr.: Pašić in Stojadinović sta se vendar odločila obiskati slovenske kraje. — Nadaljevanje ankete o delovnem času. — Lahki niso še zapustili Sušaka, kakor bi ta dan morali. — Nemški nacionalci napadli z bombami uredništvo socialistične »Münchener Post«. — Izšel nov »socialistični« desidentski list, Korunov »Rdeči prapor«. Okrog njega so ljudje, ki so se najbolj borili proti izdajstvu separatističnih »Zarij« in »Enakosti«.

Sreda, 18. febr.: Glavni odbor demokratske stranke se bavi z demokratskimi kandidaturami. V nekaj okrožjih je vloženih po več list te stranke. — Nadaljevanje ankete o delovnem času. — Uvrstitev krajev v draginske razrede izvršena. Vsa mesta in sedeži okrajnih glavarstev na Slovenskem uvrščeni v II. razred, ostali kraji v III. — Rimska konferenca razpravlja o podržavljenju južne železnice. — Bonar Law napada v parlamentu Francoze. — Amerika odklonila udeležbo na haaški mirovni konferenci. — V angorski narodni skupščini se še niso spoznale, ali naj sprejmejo zavezniško mirovno pogodbo ali ne.

Četrtek, 1. marca: Ministrski svet dovolil 2 milijona kredita za brezobrestno posojilo revnim slovenskim občinam. — Kronske svet v Belgradu zahteva brezpozorno izpraznitev Sušaka. — Sestanek naše in bolgarske delegacije v Nišu za ureditev raznih obmejnih vprašanj in komitaškega vprašanja.

kraljice Viktorije, dogajale v notranjosti Zaplotnikovih sumljive, čudne reči.

Alfonz XIII. 2. Izdaja je bil vzdržema mokčeč in je posedal najraje na samotnem kraju v parku, kjer je težko, pretežno vzdihoval. — Učitelji so imeli ž njim velike nadloge. Ni pazil, pri razkladanju važnih državnih zadev je buljil pred se, na francoska vprašanja odgovarjal angleško, na angleške francosko, največkrat pa slovensko. Vse je mešal; namesto da bi spregal: jaz grem, ti greš, on gre, je dosledno ponavljal: jaz ulica, ti ulica, on ulica; z najnedolžnejšim obrazom je rekel tisti koza, tista drevo, tisto voda in sploh ni kazal pred slovničnimi zakoni nobenega spoštovanja, pozabil je celo, da je slovničar vzvišena nad kralje.

Toda Francelj je tudi sam pri sebi čutil da ni v svoji koži. Ni imel teka, ustavili so se mu še celo pehtranovi štruktli, ki se jih je z največjo težavo naučil kuhati kraljevski kuhar, pod lopatico ga je zbadalo in hujskal je vidno.

Čestokrat ga je dobila gospodična Luiza sedečega v kakem kotu in topo zročega pred se. »Qu'est ce que avez

Od tega dne je gospod Francelj čisto nadomeščal kralja Alfonza XIII. Tu in tam se mu je pripetila kaka nezgoda, bodisi da se mu je zmešal govor, ali da je pozabil na svojo vlogo; tedaj se je obnašal kakor vsak navaden smrtnik. Toda vedno je bil pri rokah Sherlock Holmes, preoblečen enkrat za pobočnika, drugič za lakaja, pa zopet za dvornega lovca, ali za osebnega zdravnika. Kadarkoli je bila kritična situacija, rešil jo je Sherlock Holmes s svojo iznajdljivostjo, prisotnostjo duha in s svojim ostrim dovtipom.

Nekoč je napravil g. Francelju veliko presenečenje. Vstopil je v njegovo sobo, vodeč za roko krasno damo.

»Gospod Zaplotnik, dovolite, da vam predstavim gospodično Luizo Renkovo iz New Yorka.«

Zaplotnik se je priklonil in zamrmrlal svoje ime.

»Ž njo bosta skupno nadaljevala študije.«

Začudeno je pogledaval Zaplotnik zdaj gospodično Luizo, zdaj Sherlocka Holmesa...

»Kaj, gospod Smith...«

Petek, 2. marca: Jugoslovanske čete zasedle Sušak. — Ekrazitne bombe so našli na treh mestih češkoslovaških železniških prog. Sumili so in aretirali nekaj madžarskih nacionalistov. — S. Serrattija, glavnega urednika »Avantija«, fašisti aretirali. — Zastopniki vseh železniških organizacij v Sloveniji se sporazumeli v Ljubljani za skupen nastop proti izmozgavanju železničarstva.

Sobota, 3. marca: Dr. Perič še ni potrjen kot ljubljanski župan, kakor bi moral ta dan biti. — Minister Stojadinović prispel na agitacijo v Maribor. — Ministrstvo za socialno politiko sklenilo podaljšati delovni čas. — Govore, da bo vojni minister Pešič odstopil, ker je brez uspeha zaprosil milijardne kredite za vojsko. — Italijani počasi izpraznjujejo III. dalmatinski pas. — Sporazum, ki sta ga naša in bolgarska delegacija že skoro dosegli, ogrožen radi zopetnega krvavega napada »makedonstvujuščin« na naše ozemlje. — Amerika odklonila intervencijo v francosko-nemškem sporu. — Francozi zasedli Karlsruhe, Darmstadt in Mannheim.

Nedelja, 4. marca: Minister Stojadinović doživel v Mariboru fiasko. — Radičev shod v Otočcu končal z novim krvavim pretepom.

Politične vesti.

+ »Rdeči prapor« se pomišlja verjeti; da so Golouhovci v resnici napisali in našim organizacijam razposlali sramoten dokument, ki smo ga v zadnjem »Ljudskem glasu« priobčili na uvodnem mestu. Mi smo se tudi pomišljali verjeti, da so Koruni in Uratniki napisali in našim organizacijam razposlali popolnoma enakovreden dokument. Dobro, da imamo obojno sorto z originalnimi podpismi shranjeno v arhivu za tiste čase, ko nam bodo novi diplomati prihajali pihat na srce, da bistvenih razlik in prepadov med nami ni, da se naj torej kar združimo!

+ »Orjuni« je ministrstvo dovolilo posebno monturo. Čez prsi jermen za orožje. Izmed orožja ji je prepovedalo edino »uma svetli meč«.

+ Konferenca v Opatiji, ki naj končno uredi razmejitve z Reko, ne more preko mrtve točke — Baroš in Delte.

vous?« (Kaj vam je) ga je vprašala sočutno.

Francelj bi ji rad odgovoril nekako primerno, toda njegova diplomatska francosčina ni bila pripravna za razgovor z nežno Luizo. Zato je žalosten potegnil iz žepa besednjak, listal trenutek, dokler ni našel besedo »bolan«.

»Malade« je odgovoril šepetaje, je »suis malade«.

»Ah, moj dragi prijatelj, ali Vam je zelo hudo?«

Francelj pa je skomizgnil z rameni, češ, sam ne vem, kaj mi je pravzaprav. V resnici ni vedel, kaj mu manjka, šele sčasoma in slučajno je prišel na to.

Našemu Francelju se je namreč čisto, neobičajno živo in divje sanjalo. Največkrat je imel sanje, da ga zasleduje četa divjih bikov. Proti njemu je pri tem drvel baskorvilski pes, z ene strani pisikal avtomobil, od druge ga je zasledovalo budno oko detektiva, od zgoraj se je spuščala nanj ploha bomb, tako da ni vedel, kam bi se obrnil. Toda vse sanje so se končale tako, da je bike poklal, psa zadavil, oko pohodil; bombe pa so raztrgale avtomobil. (Dalje prih.)

Italijani trde, da spada Baroš in Delta k Reki naša delegacija pa je naziranja, da o njuni pripadnosti sploh ne more biti spora in se sklicuje pri tem tudi na to: mačenja rapalske pogodbe po bivšem italijanskem zunanjem ministru Sforzi, ki je priznal Baroš in Delto Jugoslaviji. Reška vlada je predlagala nekaj kompromis: Baroš in Delta naj bi prišla za 99 let pod upravo mešane jugoslovansko-italijanske komisije. Dr. Rybář, predsednik naše delegacije, je izjavil poročevalcu »Piccola«, da se naša delegacija strogo drži rapalske pogodbe, ki določa najprej izpraznitve nam določenega ozemlja, torej tudi Baroša in Delte, potem razmejitve in nato ureditev prometnih in ostalih vprašanj. Italijansko časopisje piše zelo odločno proti izročitvi Baroša in Delte Jugoslaviji. — Konferenca bo imela malo uspeha, če bo pa prišla do kakšnega zaključka, bo morala gotovo popustiti naša vlada. Italijanski imperializem se pač ne bo oziral na to, kaj bi bilo pravično.

+ Fašisti na Reki ne morejo preboleli izpraznitve Sušaka. Včeraj smo poročali, da so iz osvete napadli par gospodičen, naknadno pa so dospela še poročila, da napadajo dijačke, ki so doma na Reki, a obiskujejo šole na Sušaku. Baje hočejo izzvati s temi napadi odpor Jugoslovancev. No, naša Orjuna teh napadov tudi ne bo prenesla mirno, le tega ne vemo, ali se bo maščevala v Mariboru, ali Ptuj, če celo ne v Ljubljani.

+ Češki parlament bo z večjo težavo sprejel zakon o zaščiti republike, kakor ga je naš. V torek popoldne se je pričela debata, pa so komunisti takoj začeli tako hrumeti, da poročevalca ni bilo slišati. Nastopila je parlamentarna straža, ki je nekaj od seje izključenih komunističnih poslancev odnesla iz dvorane. Ostali komunistični poslanci so nato zapustili dvorano. Ko so komunisti odšli in se je seja zopet nadaljevala, so začeli s hrupom poslanci slovaške ljudske stranke. Po poročilu o zakonu so so prišli v dvorano nemški nacionalistični in nemški socialistični poslanci. Vodja nemških socialnih demokratov Czech je silno ostro govoril proti zakonu. Izjavil je, da se poslanci njegove stranke nadaljnih sej ne bodo udeleževali. Prav take izjave so podale vse opozicijske stranke. — Podrobnejše bomo še poročali.

+ Nemški državni kancelar Cuno je v torek otvoril izredno zasedanje nemškega državnega zbora radi dogodkov v Poruhru z že napovedanim govorom. Opisal je natančno francosko nasilje in poudarjal, da bo razoroženi nemški narod premagal oboroženo nasilje s svojim moralnim odporom. Zavračal je očitek, da Nemčija ne izpolnjuje svojih obveznosti, saj je vendar nudila jamstva. Izjavil je, da je nemška vlada pripravljena za pogajanja, da pa Nemci ne pričakujejo tuje pomoči, temveč se zanašajo na svoje lastne moralne sile, ki jih krepi zavest, da se bore proti krivici.

+ Francozi nadaljujejo z zasedanjem nemških mest, njihove patrulje krožijo že okoli Frankfurta ob Mainu. Baje nameravajo zasedati tudi München, bavarsko glavno mesto. — Francozi postajajo blazni.

Dnevne vesti.

Vse sodruge dopisnike prosimo, da se v svojih dopisih omeje na najpotrebnejše, ker nam primanjkuje prostora. S

tem nočemo reči, da ne vidimo radi, če nam pridno dopisujete, o, ne, čimveč dopisov in iz čimveč krajev, tem boljši bo list. Samo na to opozarjamo, da bo moralo sedaj pred volitvami marsikaj izostati, kar se ne bo odlikovalo s kratkico. Naš list je majhen. Skrbite za to, da se razširi, ker tako postane večji in tudi dopisi bodo lahko večji. Pišite s črnilom na eno stran in ne pregosto zaradi lažjega in hitrejšega popravljanja!

Zadnje potrdilo o prejetih odgovorih na vprašanje pokrajinskega odbora SSJ z dne 4. februarja 1923 (Razpis častnih nagrad):

75. P. B., Trbovlje.

76. A. K., Ptuj.

77. S. R.

78. N. V., Ponikva ob juž. žel.

79. J. P., Ljubljana.

80. F. K., Rogatec.

81. »Enakopravnost«.

82. H. R., Ljubljana.

83. »Moč zavednih«, Hrastnik.

84. K. K., Ljubljana.

Volilni in tiskovni sklad. V zadnjem »Ljudskem glasu« je bilo izkazanih Din 6313.70. Dalje so darovali: blok št. 281 78 Din, Ferdinand Oberster iz Črmošnjic 20 Din, Gašper Jerina iz Cerknice 106.50 Din, na račun bloka št. 149 Din 20, Franc Črnologar z Jesenic 10, Franc Južina iz Zgornje Šiške 41, Gašpari iz Ljubljane 5, Fr. Kosec iz Ljubljane 5, krajevna organizacija v Zgornji Šiški 12 Din, Ivan Krusič 44, J. Jeram z Jesenic 28, Martin Jeram z Jesenic 31, Jože Sitar z Jesenic 3, Al. Leskošek iz Celja 100, sodruž. Pečnikova 243.25 Din, sodr. Bučar na shodu v Grižah 52 Din, Ivan Žaler 22, A. Petrič v Laškem 40, kraj. org. v Oplotnici 96 Din, kraj. org. KDZ v Brežicah 42, Janko Cvajner iz Medvod 10 Din, skupaj 1003.75 Din z zadnjim izkazom skupaj 7322.45 Din. — Zaupnike in krajevne organizacije, ki nam obračunavajo za volilni sklad po blokih, naj navedejo pri obračunu številko bloka, ki je napisana na ovitku.

Hinavstvo »Rdečega prapora«. Dr. Korun se hoče lepo počasi prebroditi iz SSJ k enotni fronti, da bi mu ne mogli delavci očitati izpreminjanja barve. Zato piše njegov list o »Zarji« kakor da bi ji bil nasproten, vendar pa zelo prikupno. Da pa izgleda še bolj nedolžno, očita »Zarji« osebni boj in pravi, da nima pravice odkrivati rodbinsko življenje političnih nasprotnikov. S tem hoče pa seveda reči, kakor da bi bilo v tem rodbinskem življenju res kaj takega, česar javnost ne sme izvedeti in tako daje napadom od strani »Zarje« še poseben poudarek.

»Napreje« si lasti zaslugo za razkrinkanje »pariških večerov«, ne samo zaradi morale, temveč predvsem zato, ker plačujejo take večere proletarci s svojim delom in krvjo. Kadar bo socializem zmagal, bodo taki večeri popolnoma nemogoči. Zato morajo biti socialisti že v sedanjih družbi proti takim večerom, če ne bi bili prav taki hinavci, kakor »pobožni« kapitalisti.

Zato izjavljamo, naj nas »Rdeči prapor« ne brani tako hinavsko, temveč naj i on i »Zarja« pove o vseh socialistih tudi iz njih rodbinskega življenja vse, kar je obsodbe vredno. A pove naj tako, da bomo vedeli, kdo je grešil in kaj je zagrešil, da se izve resnica, ne pa sama hinavska sumničevanja.

Zanimiva ugotovitev. Neki dunajski list je pred par tedni priobčil par zanimivih števil. Tako n. pr. tudi, da je bilo v bivši kraljevini Srbiji od l. 1914

in v kraljevini SHS do konca lanskega leta razdeljenih nad štiri milijone različnih odlikovanj.

Odlikovan je bil okrajni glavar v Črnomlju, prej v Prevaljah, g. Matija Kaki z redom sv. Save 4. razreda. Čestitamo!

Glavni volilni odbori. Dne 19. marca 1923 ob 9. dopoldne začnejo poslovati glavni volilni odbori za volitve v narodno skupščino, in sicer: 1. za volilno okrožje Maribor-Celje v Mariboru v veliki dvorani mestnega magistrata; 2. za volilno okrožje Ljubljana-Novno mesto v veliki dvorani na mestnem magistratu; 3. za mesto Ljubljana s Spodnjo Šiško v Ljubljani v mali dvorani na mestnem magistratu. Vsi predsedniki volilnih odborov morajo prinesiti zapečaten zavoj, v katerem se nahajajo volilni spisi, 19. marca svojemu glavnemu odboru.

Poročilo o shodu v Sv. Lovrencu na Poh. danes radi pomanjkanja prostora zopet ni moglo priti. Upamo, da pride v soboto zagotovo. Do takrat naj »Enakost« in »Volksstimma« potrpi.

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov Peter Kozina & Ko., Tržič, ki so najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo. Ljubljana, Breg 20.

Celje.

3. marca smo pokopali sodr. K. Lešnika, ki ga je zadela zla usoda od zavrata ne bolezni jetike. Dragi tovariš, dragi sodrug, tudi Ti si nas zapustil tako nenadoma ter se ločil za vedno od nas. Toda ostal si v naših srcih kot pošten sodrug in spomin na Te ostane med nami.

Dne 3. marca so samostojneži sklicali volilni shod v Spod. Hudinji pri Celju v gostilni Pobner. Toda imeniten je bil ta shod. Gosp. Eduard Kuček iz Žalca je imel cela dva (2) poslušalca, ki sta mu verjela, da ima prav. Predsedstvo tega shoda je vodil sodr. Anton Šmerc. Za socialistično stranko je govoril sodr. Čebular. Pa tudi g. dr. Novačan se je naenkrat znašel tam in je tudi on nekaj povedal o autos-nomos — amen. Tako, gospodje samostojneži, le delajte reklamo in prirejte shode, govorili bomo pa mi in pri volitvah bodo še bolj na goso letele volilne kroglice v 8. skrinjico!

Volilni shodi.

V nedeljo, dne 11. marca se bodo vršili sledeči shodi:

Na Bizelskem ob 7.

V Sv. Petru pod Sv. Gorami ob 14. (2. popoldne).

V Podsredi ob 18. (6. zvečer).

V Sevnici ob 7. jutraj.

V Št. Janžu pri Radečah ob 9. dop.

Na Brunišku pri Rad. ob 14.

V Podkraj pri Rad. ob 9. dop.

V Vrhovem pri Rad. ob 15.

V Dobravi pri Rad. ob 19.

V Rajhenburgu ob pol 9. v gostilni g. Franca Vranetiča.

Na Blanci ob 14. (2. popoldne).

V Begunjah pri Cerknici ob 11. dop. v »Stari šoli«.

V Cerknici ob 15. v hotelu gosp. Žumerja.

Na Dobravi pri Ljubljani ob pol 16. pri »Velkavru«.

V Zgornji Piški ob 15. pri »Birtu«.

V Črmošnjicah ob 9. dopoldne.

V Semiču popoldne.

V Metliki po prvi maši v gostilni/g. Korena.

V Črnomlju po drugi maši v hotelu Lakner.

V Dragatušu popoldne v gostilni g. Stepaniča.

V Grosupljem ob pol 10. dopoldne pred Hudetovo hišo.

V Dravogradu ob pol 11. pred hotelom »Korotan«, (pri slabem vremenu v dvorani).

V Prevaljah-Lešah popoldne.

V Guštanju na predvečer.

Več na lepakih.

Vsi, ki živite od dela, udeležite se shodov polnoštevilno!

IZJAVA KRAJ, POL. ORG. SSJ IN KDZ V ČRNI.

Na javnem volilnem shodu v Črni dne 4. marca zbrano članstvo SSJ in KDZ izjavlja, da se popolnoma strinja s sedanjim delovanjem strankinega načelstva in odobrava njegovo taktiko kot edino pravo in pošteno, ki bo izčistila delavski pokret. Stati hočemo vedno ob strani strankinega načelstva ter ga podpirati v njegovem delovanju. Kdor naše taktike v stranki ne priznava za pošteno in zdravo, dokazuje s tem, da mu ni za zdrav delavski pokret, temveč za osebne koristi. Proč z osebnim koristolovstvom, proč z omahljivci in z »revolucionarnimi« bogovi! V stranki mora zavladati red, v znamenju katerega se združuje revno delavstvo, ki se ne da reševati z mandati posameznika, temveč je potrebno predvsem čista stranka in idejno, pošteno delo.

Živela čista, zdrava socialistična stranka!

Črna, dne 4. marca 1923.

Zakaj? Zato!

Golouhovci in drugi »voditelji«, ki so se v boju proti naši stranki pobotali med seboj in s komunističnimi »voditelji« ter kocomurjevimi nagradarji iz bolniške blaginje, so si razdelili pod imenom SSDL mandate in se predstavili ljudstvu kot »enotna fronta«. Ta enotna fronta se je sicer kmalu nato razbila, ker čeprav so spor med nosilcem Golouhom in Favajem poravnali vsaj za silo s tem, da je bil Favaj zadovoljen tudi s srezom, vendar je bilo tudi srezov premalo. Nachtigal in trboveljski Miha Koren nista dobila nič — zato sta šla k srbskim radikalcem. Vendar govore o enotni fronti še naprej in pravijo, da je samo »Naprej« proti njej. Dne 18. marca bodo zvedeli, koliko volilcev bo proti njim!

Najbolj pa skušajo begati javnost s tem, da uradna stranka baje ni hotela, da bi nastopil proletarijat enotno. Našim čitateljem je znano, kako samozatajevalno smo se udeleževali dela za zblizanje in da je kongres izvolil v dotično komisijo samo take sodruge, ki so res bili za skupni nastop. Vendar vse skupaj ni nič pomagalo, niti Uratnikovi kompromisi jim niso bili dovolj, zahtevali so naj se stranka popolnoma ukloni njim, ki so dve leti podirali njeno delo! Pogajanja so pa zavlačevali tudi namenoma, da bi SSJ ne imela nazadnje niti časa več vložiti kandidatne liste, še 8. februarja je bila na Pragerskem skupna konferenca, ki je predlagala sporazumni predlog. Na tega so Golouhovci odgovorili tako-le (dopis Celjanom 10. febr.):

Z ozirom na predlog odposlan s Pragerskega 8. t. m. izjavljamo definitivno: 1. Vsi sklepi našega oblastnega zbora so neizpremenljivi. 2. Kandidatna lista, katere nositelj bo s. Golouh, bo vložena prihodnji teden za celo štajersko volilno okrožje. 3. Če hočete kandidirati na tej listi z Vašimi srezskimi kandidati, javite nam najkasneje do torka jutraj, 13. fe-

bruarja. Če ne dobimo do tega dne odgovora, in sicer jasnega in definitivnega, bomo smatrali to kot odklonitev. 4. Vsako nadaljnjo razpravljanje je odveč; odgovorite z da ali ne. Če pristanete javite imena Vaših srezskih kandidatov in pošljite izjave, da sprejmejo kandidature. 5. Ta naša beseda je zadnja in neizpremenljiva, kakor so neizpremenljivi vsi omenjeni sklepi. 6. V slučaju pristanka ne morete postaviti kandidata za Laški srez. 7. Priznati morate v celoti volilni pakt s Socialistično stranko delovnega ljudstva, kakor smo ga mi že sklenili. — Golouh, I. r.; N. Zivkovič, I. r.; Staudinger, I. r.

Torej Golouh mora biti nosilec, za Trboveljski revir (Laški srez) mora biti njihov kandidat, ker je tam največ proletariata, in SSJ mora priznati volilni pakt s SSDL, to je s komunisti in Kocomurjevci — češ, umaži se, da boš tudi ti tako umazana, kakor smo mi...! In s tem dopisom v roki je dr. Korun 11. febr. hotel s pomočjo Čobala in še nekaterih ubiti našo stranko: silili so na njenega predsednika s. Frana Korena, da samo njegova kandidatura brani enotnost proletariata — in ker s. Fr. Korenu res ni za mandat, ampak za napredek proletariata, je izjavil, da ne bo kandidiral. Toda takoj nato je bila sklicana seja načelstva SSJ, kakor mora biti v vsaki organizirani stranki, in ta je soglasno odklonila Korunov puč. In tako bo tudi v bodočnosti vselej, dokler bodo odločevali odgovorni odbori, ne pa mešetarije posameznikov.

Ta dopis Golouhovcev naj si pa posebno Mariborčani dobro ogledajo, da bodo videli, kdo je bil res za enotni nastop in kdo samo za svojo kandidature!

Iz stranke.

Za december je naknadno obračunala krajevna organizacija SSJ v Slovenski Bistrici za 12 članov. Skupaj torej za december 1916 članov.

Za januar so obračunale še sledeče organizacije: 26. Slovenska Bistrica 12; 27. Ljubljana I. 40; skupaj za 52 članov, dozdej objavljeno za 709 članov, skupaj torej v januarju 761 članov.

Za februar so obračunale sledeče organizacije: 1. Staravas-Videm 17; 2. Dravograd 40; 3. Križe 39; 4. Ebenfeld 9; 5. Zgornja Šiška 27; 6. Velenje 28; 7. Jesenice 53; skupaj za 213 članov.

Nekatere organizacije so oprostile. V volilnem boju se zamudam ne moremo čuditi. Pride pa čas, ko bodo tudi v najhujših bojih storile organizacije vsestransko svojo dolžnost — torej tudi pravočasno obračunale — saj je pravzaprav baš v najhujših bojih red najbolj potreben!

Štore. Vse člane pozivljamo, naj plačujejo redno in pravočasno svoje prispevke, tako tudi vsi naročniki »Napreja« in »Ljudskega glasu«. Naročnino je treba plačevati za naprej, torej mora vsak član, ki je naročnik prinesiti blagajniku svoje prispevke za tekoči mesec že prve dni. Tisk je drag. Centrala potrebuje ogromne vsote za redna plačila, zato vršite svojo dolžnost. Plačujte redno, zbirajte za volilni sklad in pridobivajte nove člane in naročnike. — Odbor.

Rogaška Slatina. Odbor kraj. pol. organizacije SSJ in KDZ v Rogški Slatini vabi vse ss. člane, na svoj, za dan 10. t. m. točno ob 5. popoldne v gostilni sodruga Žumera — Rogška Slatina, sklicani občni zbor. Udeležba članstva dolžnost. — Odbor.

Volilni shodi za Maribor levi in desni breg, so se morali odpovedati, ker je naš kandidat štajerske liste SSJ in KDZ s drug Leskošek, strokovni tajnik v Celju, zadržan radi nujnega opravljanja na enketi v Belgradu in mora stalno čakati na brzojavno vabilo.

Če se izkaže, da ni treba odpotovati ali pa, da se enketa preloži, v tem slučaju bo priredil volilne shode. Sicer pa itak gg. Golouh in prof. Favaj (zadnji je kontrakandidat) pridno agitirata za našo stranko, ker piše prof. Favaj v »Volksstimme«, da so štajerski delavci trabanti. To reklamiramo, ki nam jo dela g. prof. Favaj v »Volksstimme« brezplačno, bodo štajerski volilci, zlasti delavci, prav lahko razumeli s tem, da bodo glasovali za delavskega tajnika v 8. skrinjico, ki ima rdečo listo, profesorji in dohtarji pa za pobarvano Golouhovo in prof. Favajevo skrinjico.

POROČILO UNIJSKEGA ZBORA.

V nedeljo 4. marca se je vršil IV. redni zbor Unije slovenskih rudarjev v gostilni Rak v Velenju.

Sodr. Čobal kot predsednik otvori zbor, pozdravi delegate, kakor tudi zastopnike Strojne komisije iz Ljubljane, soodr. Svetka, zastopnika kovinarjev soodr. Jankoviča iz Ljubljane, tajnika del. zbornice dr. Likarja in vse ostale goste, ter poda kratko poročilo o delovanju organizacije.

Sodr. Arh kot tajnik Unije poda tajniško poročilo, soodr. Ule kot blagajnik poda blagajniško poročilo, soodr. Jazbec poročilo revizorjev, nakar se vname živahna debata, v katero je poseglo več govornikov. Vodstvu se podeli absolutorij.

1. Na predlog podružnice Trbovlje se soglasno sklene odprava bolniške podpore ter uvedba prostih znamk za obolele člane I. razreda.

2. Na predlog podružnice Trbovlje se sklene soglasno, da se sklep seje ožjega in širšega odbora Unije z dne 14. maja 1922 ne odobri v kolikor se nanaša na povišanje dajatev z dne 1. januarja 1923. Dajatve ostanejo iste, kakor so bile dosedaj.

3. V principu se sklene regulacija prispevkov po progresiji, za kar naj novo izvoljeni odbor izdelajo načrt, po katerem se naj uvede plačevanje prispevkov.

4. Glede nastavlencev in premestitve centrale se prepušča novo izvoljenemu odboru, da celo zadevo preštudira in uredi po svoji previdnosti in v korist organizacije.

5. Referat soodr. Svetka o tarifni politiki se je vzel na znanje ter se bo skušala uvesti enotna tarifna pogodba za vsa rudarska podjetja v Sloveniji.

6. K referatu dr. Likarja o soc. zavarovanju rudarjev se je sprejela resolucija, katera se nanaša na enotno zavarovanje vseh delavcev v državi.

7. V centralni odbor so bili izvoljeni ss. iz raznih podružnic. Odbor sestoji sledeče:

Načelstvo: Iv. Krušič, Trbovlje; Fr. Tratar, Zabukovca; Ant. Verden, Hrastnik; Jurij Arh, Zagorje; Leop. Majdič, Trbovlje. — Širši odbor: Jože Ipavec, Črna; Martin Komar, Mežica; Jože Rednah, Velenje; Jakob Petek, Štore; Franc Dolinšek, Zagorje. — Revizorji: Franc Judec, Zabukovca; Alojz Panšek, Hrastnik; Miha Jelenko, Leše.

Ker je bil dnevni red izčrpan, se je zbor zaključil s pozivom na vztrajno delo

za organizacijo. Ker sloga jači, nesloga tlači.

Gospodarstvo.

— Znižano vozarino na avstrijskih železnicah (za 25%) razen v luksurnih vlakih dobe inostranski obiskovalci dunajskega velesejma proti predložitvi izkaznice, če kupijo obenem vozni listek za nazaj in če odpotujejo 17.—18. t. m. tja, 24.—25. marca pa nazaj.

Dopisi.

Medvode. Naš nedeljski volilni shod so morali obiskati tudi gospodje od »enotne fronte«, čeprav so z velikimi rdečimi plakati oznanjali svoj shod, ki bi se bil moral vršiti ob isti uri kakor naš pri »Stari pošti«. Na njihov shod namreč ni prišel nihče. — Na našem shodu je poročal soodr. Kisovec iz Ljubljane. Pojasnil je splošni položaj proletariata in ga opozarjal, naj ne puste, da bi se vzgnezdili v našem pokretu zopet kakšni trgovci proletarskih interesov in farizeji. Med govorom soodr. Kisovca je do skrajnosti pijani predsednik samostojnežev v Medvodah delal hrup, zborovalci so postali razburjeni in zahtevali, da se odstrani. Soodr. Cvajnar je poklical orožnike, ki so pijanega razgrajala postavili na hladno. Za soodr. Kisovcem je govoril g. profesor Fabjančič o razkolu v soc. dem. stranki, razpustu komunistične stranke in izrazil željo po enotni fronti. Soodr. Kisovec mu je odgovoril, da naša stranka ne more tako dolgo hrepeneti po enotni fronti kakor on, dokler sedanja SSDL ne bo izčistila iz svojih vrst vse ljuške. Po 18. uri, soodr. Kisovec se je moral, žal, radi službe odpeljati, je nastala prav živahna debata. Zastopnik demokratov in orjunaš je povzdigoval g. dr. Žerjavo, a je dobil od soodr. Cvajnarja in g. Fabjančiča tak odgovor, da je moral takoj utihniti in se pobrati. Nato sta debatirala soodr. Cvajnar in g. Fabjančič, ki je dokazoval svoje proletarstvo z raztrganimi podplati. Pa mi imamo več vere v proletarsko prepričanje in delo delavca Cvajnarja, ki ima žuljave roke, kakor v raztrgane podplati in gladke roke profesorja Fabjančiča. Nekdo med zborovalci je pripomnil, da bi g. Fabjančič lahko nataknil nove čevlje, ker ga je spremil v Medvode novo izvoljeni ljubljanski župan g. dr. Perič. Glede enotne fronte pa je soodr. Cvajnar povedal g. Fabjančiču, da pojdemo skupaj, kadar bodo on in njegovi za progresivni davek in kadar ne bodo imeli v svojih vrstah ljudi, ki smo jih mi izključili. G. Fabjančič je tekom debate izdal tudi svoje mnenje o g. Mihevcu: Mihevc je siromak. — Soodr. Cvajnar je shod zaključil z zagotovilo, da bo v slučaju izvolitve pošteno zastopal koristi proletariata. Zborovalci so se mirno in zadovoljno razšli.

Ribice se smejejo. Čudno, pa resnično! Poglejte si ga, no, čudaka. Hahahaha! — je rekla najstarejša — tako predrznega ribolovca kakor je g. Golouh, dosedaj Voglajna v Štoreh pa še ni videla. Ta nas želi poloviti že kar na tisti polomljeni okvir in si misli, da za enas paše in niti mreža, da ni potrebna. Ne, ne, g. Golouh, tako debele pa še nismo. Poslužite se dobrega nasveta, g. Golouh, katerega vam daje najmlajša: Ko bo sneg kopnel, bo Voglajna zopet kalna. In če bi se vam, g. Golouh, slučajno zopet poljubilo naše sladke pečenke vam priporočam, da nas zopet obiščete. Pa na nekaj vas moram opozoriti: da ne pozabite prinesiti s seboj na okvirju precej kompletno spleteno

mrežo, ki mora biti spletena iz nitk vaše ga najbolj čistega parlamentarnega poročila! Takrat pa vam zagotavljam, da odnesete vi, kakor tudi vaš pomočnik vsak svojo do vrha enabasano košaro, ravno tako, kakor jo je pred par dnevi nabasal soodr. Fr. Koren. V nasprotnem slučaju pa, če bi ne uvaževali mojih nasvetov, se vam lahko zgodi kakor sedaj: da odidete brez luskin in da boste imeli za večerjo zopet same sline. — Gnezdo ribic v Štoreh.

Vojnik. Prejeli smo: Tu v hiralnici nas je okoli 200 oseb. Žal, da nimamo volilne pravice, če bi jo imeli, bi tudi mi oddali kroglice za SSJ in KDZ. Smo reveži delavskega stanu, hlapci, rudarji in rokodelci. Prebivamo v zgradbi, ki je bila zgrajena z delavskimi žulji. Tu prebivamo mutasti, slepi, gluhi, božjastni, hromi, kruljavi, mrtvoudni, z odprtimi ranami in starčki do 90 let. Slava davkoplačevalcem in svetim delavskim žuljem, ki so sezidali palačo za nas reveže. — Imamo pa tudi redovnice, ki se imenujejo usmiljene sestre. Če so res? Vprašajte bolnike, ti vam bodo povedali resnico. Imamo marsikako pritožbo in prosimo, da bi naredil Zdravstveni odsek za Slovenijo red. — Več bolnikov.

Brežice, 24. febr. je imel bivši samostojni poslanec Drofenik v Brežicah shod, ki mu je prisostvoval tudi Ivan Urek iz Globokega. Ko je Drofenik videl, da je navzočih samo majčkeno število ljudi, si je hotel pomagati z izgovorom, češ, da je itak samo zaupniški sestanek. Da, da, gospodje eskaesovci, saj bodo na koncu ostali v resnici sami zaupniki oziroma generali brez armade kakor nemški cesar Viljem brez nemškega ljudstva! Vsaka demagogija traja le kratek čas.

Bizeljsko. Kar štirje shodi so se vršili 25. februarja pri nas. Kaj takega ne pomnimo. Buržoazna gospoda kar ne ve, kako naj bi »popravila« statistiko zadnjih državnoborskih volitev, ko je imela SSJ in KDZ med Bizeljčani absolutno večino. — Prvi je prišel stari mešetar za človeške duše, bivši narodni poslanec za SLS Škoberne in nam poudarjal, da bo edino tista politika rešiteljica ljudskega gorja, ki jo ljudstvo vsak dan težje prenaša. Kakor vselej do danes, tako se ni Škobernetova barantija tudi tokrat obnesla, ker pri nas pa nismo pozabili, kako so nekdanji usmiljeni gospodarji skoro vse Kranjske in Štajerske blagoslavljali orožje, s katerim je laški katoličan klal slovenskega, slovenski laškega itd. — Drugi je bil Drofenik od SKS. Ljudstvo je toleriral, da bo boljše zanj, ko pridejo samostojni veljaki zopet do korita v Belgradu, naravnost v deveta nebesa pa pridemo, ko se otvori nova železniška proga iz Prekmurja, kjer zanj že poje lopata. Ta železnica je baje zasluga gospodov samostojnežev. Baješne namene pa imajo ti gospodje s to svojo zaslugo, smo takoj lahko pogruntali, ko je govoril g. Drofenik o bodočem popolnoma prostem izvozu žita, praset in živine. Ej, v Prekmurju je mnogo tega in beneški in samostojni Judje komaj čakajo, da si s temi zakladi naberejo nekaj novih milijard. S tem jo je g. Drofenik polomil. Nič se nam ni prikupil, ko je ljudstvu obljubljal kruha! Ljudstvo potrebuje kruha vsak dan in ne samo tik pred volitvami, kadar mu ga tak ljudje — obljubljajo. Zakaj pa niste Slovenije preskrbeli z žitom in nato pocenili življenje, ko ste bili v vladi, to je takrat, ko ste lahko nemoteno izvrševali blagoslov prostega izvoza? Da nimajo gospod-

je samostojni poslanec čiste vesti. Je razvidno že iz tega, ker si ne upajo z govorniki drugih strank v razgovor iz obraza v obraz pred javnostjo. Navzoč je bil namreč na tem shodu naš sodr. Umek, ki je prosil za besedo, a mu je Drofenik v nesramnem tonu prošnjo odbil, češ, da na samostojnih tleh socialist nima pravice govoriti. Ko je ljudstvo to slišalo, je vstalo kakor en moč proti temu, da bi si samostojna prilagajala Bizeljsko. S. Umek je ljudstvo vprašal, če je za to, da otvori on nov shod v imenu SSJ in KDZ. Vse je bilo zato. Njegov govor je poslušalo z velikim odobravanjem in se nato mirno razšlo. G. Drofenik pa je s par kmetskimi in delavskimi izkoriščevalci žalostno gledal pogorišče svoje slave na »svojih« tleh. — Tretji meščanski demagog je prišel v osebi dr. Novačana prodajati nam svojo meščansko republiko. Ljudstvo mu je pokazalo, da tudi v brežiškem srezu ne mara za njegove lime, kakor jih ne mara v njegovih domačih krajih. Ne demagogija, ampak resno delo vodi k uspehu. To je edino načelo pri nas doma.

Volilni shod Socialistične stranke Jugoslavije in KDZ v Slov. Bistrici. V nedeljo, dne 4. marca se je vršil pri nas volilni shod v hotelu »Neuhofu«, na katerem je poročal v nabitopolnih prostorih kandidat oficijelne nekompromisarske SSJ in KDZ sodr. Leskošek iz Celja. V jedrnatem, nad dve uri trajajočem govoru je orisal program ter razjasnil namene drugih strank in stranic, ki prihajajo ob času volitev v narodno skupščino pred kmetsko in delavno ljudstvo, da bi ga zopet prevarale za njegove pravice, prihajajo z raznimi obljubami brez vsakega programa, ali pa prihajajo s programom, ki so ga sklenili pri zeleni mizi v krogu svojih ožjih prijateljev v svrhu, da dosežejo svoje osebne koristi na škodo izkoriščanega in zatiranega delavnega ljudstva. Na tak način so delale dosedaj vse meščanske (gosposke) stranke in skušajo še naprej delati tako, radi tega imamo tudi samo v mariborski oblasti 10 volilnih skrinjic od desetih političnih strank, med njimi so tudi take, ki niso pri nas nikake stranke, temveč kandidirajo kupljene delavske izdajalce. To je storila predvsem radikalna stranka z dvema izdajcama **Miho Korenom in Jožo Nachtigalom**, ki nima v Sloveniji nobene zaslombe in ne pristašev, temveč le plačane agitatorje, da agitirajo za izrazito militaristično, velsrbsko radikalno stranko, ki se opira na vojaško moč, to je na militarizem, ki šteje danes v ponosni Jugoslaviji 6066 častnikov in 144.223 vojakov na 12 milijonov prebivalcev! K temu je treba prišteti še orožnike in obmejne čete, ki štejejo 700 častnikov in 31.200 moštva; poleg tega imamo še vojno mornarico, ki ima 242 častnikov in 4194 mornarjev in dva polka garde. Poleg tega ogromnega števila je še 3500 uslužbencev. Častniki in vojni uradniki stanejo 380 milijonov K; za reprezentanco izdaja komandantom 4 milijone kron in še 30.000 dinarjev v zlatu. Za potne stroške za leto 1922, 128 milijonov kron. Za tajne cilje so izdali 300.000 dinarjev v zlatu in 2 milijona v srebru. Za živež 1 milijardo kron in za nabavo živine 196 milijonov kron. Za obutev 1050 milijonov (čeprav so vojaki še danes raztrgani). Za vzdrževanje avtomobilov 40 milijonov kron. Žandarmerija pograbi 382 milijonov, obmejne čete 227 milijonov kron; mornarica pa 252 milijonov K. Take kredite in izdatke je dovoljevala radikalno-demokratska koalicijska vlada na ra-

čun davkoplačevalcev. Sodelovali so tudi gospodje pri SKS, ki so prodali slovenske kmete izrazitemu centralističnemu, birokratskemu centralizmu zato, da so dobili mesto v vladi in dr. Vošnjaka za poslanika v Pragi. Nič manj nas ni opeharila dr. Koroščeva klerikalna SLS, ki ima 3 penzionirane ministre, ki dobivajo iz belgrajske kase mesečno 300.000 kron pokojnine. Najbrže zato, ker so bili dobri centralistični hlapci, ker so v svoji katoliški ljubezni do bližnjega pod ero g. dr. Korošca odpustili 5000 železničarjev ter pahnili v zapore čez 2000 delavskih zapornikov leta 1920. (V času, ko ustava še ni bila sprejeta) in dali ustreliti 14 oseb na Zaloški cesti. To je stranka farških parazitov in krščenih in nekrščenih kapitalistov, ki nas je pod ero dr. Šusteršiča prodala pokojni Avstriji, ki je glasovala v Avstriji za takozvano »Kriegsleistungsgesetz«, stranka, ki danes neiskreno agitira za avtonomijo za Slovenijo. To je stranka, ki pomeni reakcijo; v vseh deželah, kjerkoli pride do moči, tam tudi vislice za proletariat ne izostanejo. Narodna socialistična stranka komaj še živetari po imenu, odkar sta gg. Deržič in Brandner glasovala za zakon o zaščiti države. Več o njej ni treba povedati, čeprav pravi v svojem manifestu, da »ta plava je ta prava«, mi papravimo »ta plava naj splava«. — Republikanska stranka je manj pomembna, ker ima okrog sebe samo nekaj ljudi, ki se hočejo maščevati nad SKS, katere člani so prej bili. Demokrati so spremenili svoje napredne sile v kmečko obrtniško zvezo katere predstavnik je g. dr. Kukovec, ki skuša svojo srečo pod tujo firmo. Najnovejši odrešenik proletariata in kmečkega delavnega ljudstva so gg. bivši komunisti in iz naše stranke izključeni poslanci, ki bljujejo svoje bratomorne fraze v »Volksstimmi« in »Enakosti« pod imenom SPJ in KDZ ter razlagajo, da so socialisti. V programu, ki ga pošiljajo volilcem, pravijo, da so za progresivni davek v državi, da se pravi v družbi, sami med sabo ga pa ne priznajo! Zagovarjajo na vse mogoče in lažnive načine potrebo gnilega kompromisa, katerega so napravili zato, da pride iz stranke izključeni poslanec Golouh zopet do mandata, poleg njega pa še par komunistov, ki so cele dve leti razbijali naše strokovne in politične organizacije in kričali, da ne marajo političnega boja. Vsi skupaj so pobijali progresivni davek, katerega smo mi pred dvema letoma s sklepom strankinega zbora vpeljali na ta način, da plača vsak socialist svoje prispevke po svojih dohodkih. To pa gg. Golouhu in prof. Favaju, ki tudi kandidira, ni bilo po volji, da bi delavec vedel, koliko plače ima gospod profesor kot profesor in kot urednik pri »Volksstimme« še posebej. Razumljivo je, da je bilo popolnoma pravilno, da smo kompromis odklonili ter šli samostojno s čisto socialistično idejo v boj proti vsem meščanskim in umazanim kompromisarskim strankam s svojo lastno listo, katere nosilec je sodr. Franjo Koren. Naša lista je na vsakem volišču 8!

Rogaška Slatina. V nedeljo 4. t. m. se je vršil pri nas dobro obiskan shod. Nakane mariborskih socialističnih separatistov so se ponesrečile in naša stvar je brez nadaljnjega uspela. To je bil gotovo prvi shod, na katerem se je stvarno obravnaval socializem in njega pomen. Delavstvo in kmetje si prav iskreno želimo, da nam večkrat pridete razlagat čisti socializem. Razlago, kako duhovniki izrabljajo vero, — ter stremljenje vseh

ostalih buržujskih in kapitalističnih strank, do onega najogabnejšega, ki izrablja socialistične nakane v svoje zasebne svrhe, je sodr. Meznarič imenitno utemeljil. To spoznanje nas je privedlo, da bo treba našo organizacijo vzbuditi, zato smo sklenili iti takoj na delo. V soboto, dne 10. t. m. se bo vršil v gostilni pri sodr. Žumerju — Rogaska Slatina občni zbor naše krajevne organizacije. K občnem zboru vabimo vse, ki delajo in trpe, da uredimo našo organizacijo, od katere edine moremo pričakovati rešitev. Vsi na delo, odločimo, sklepajmo in izvršujmo, svet nam bo hvaležen! — Zavedno združeni kmet in delavec.

Zakaj so nam zakoni? 10. decembra l. l. so bile v Črni občinske volitve. Proti pričakovanju združenih klerikalcev in sokolašev je zmagala naša lista skoraj z dvetretjinsko večino. Oblast pa občinskega sveta in socialističnega župana še danes ni potrdila! Naš g. pokrajinski namestnik res imenitno čuva svetost zakonov, kakor je poudarjal lani ob priliki svojega poseta v Mežiški dolini. — Delavstvo se je na shodih 25. februarja v Mežici, Črni in Lešah ogorčeno zgražalo nad takim teptanjem ljudskih pravic. V Belgrad je bila poslana ministrstvu za notranje zadeve resolucija, ki jo priobčujemo spodaj. — Da smejo nekateri podrepaniki napraviti vsako lopovstvo, dokazujejo sledeča dejstva: 1. v občinah Mežica in Prevalje bi se bile morale vršiti občinske volitve 10. decembra 1922, ki so pa bile tik pred volitvami preklicane z motivacijo, da okrožno sodišče v Mariboru ni pravočasno rešilo reklamacij. Doslej g. pokrajinski namestnik še ni kaznoval nobenega odgovornega uradnika, čeprav je to svečano obljubil. Nihče nam ne more zameriti, če nam prihaja na misel: roka roko umiva. 2. Med volilno agitacijo se je neki orožnik v Črni tako pokoril klerikalcem, da je protizakonito zaplenil iz izločbe prodajalne konsumnega društva reklamnega Miklavža, ker so ga božji namestniki smatrali za bogoskrunstvo. Tudi na to se oblast ni ozirala, dotični »vneti« orožnik slušbuje še vedno nemoteno v Črni. 3. V občinah Črna, Mežica in Prevalje pašujejo še danes občinski gerenti, ki so v službi klerikalca in razpolagajo s premoženjem občanov po svoji mili volji: lahko ga tudi zapravljajo, če hočejo... Vse te nerednosti bo morda znal pojasniti g. pokr. namestnik, mi jih pa pojasnjujemo ljudstvu na naših shodih. — Resolucija: Delavstvo, zbrano 25. febr. 1923 na shodih v Mežici, Črni in na Lešah, protestira proti tistim odgovornim funkcionarjem, ki teptajo voljo ljudstva in njegove zakonite pravice. Dne 10. decembra l. l. so bile v občini Črna občinske volitve, pa še danes, ko so pretekli že skoraj 3 meseci, izvoljeni funkcionarji niso dobili gospodarstva v občini v svoje roke in vlada v občini še danes klika, ki dela proti ljudski volji. Ugotavljamo, da pomaga oblast s tem neki stranki in kliku, da si krepi svojo moč, a tepta voljo ljudstva in svetost zakona. Zahtevamo, da se takoj — še pred 11. marcem! — preda občinsko gospodarstvo občine Črna 18. dec. l. l. od ljudstva izvoljenemu občinskemu svetu.

Kdor pomaga organizirati proletariatu, si pridobiva večje zasluge kakor tisti, ki ga hujska. Socializem predpostavlja znanje in razumevanje. Iz samega srca se ne zalema. Študirati ga je treba, in kdor tega ne stori, nima pravice govoriti v njegovem imenu.

NAROČAJTE »KRES«!

Iz Brežic. Volilni boj se stopnjuje mrzlično. Sedaj je Radič raztegnil svojo agitacijo preko Sot in njegovi dobro plačani agitatorji obiščejo vsako vas. Njih bi morali naši delavci in mali poselniki posnemati, ampak namesto da bi prirejali shode in sestanke ter poklicali ob delavniških zvečer zaupnike na pogovor o tem in onem, rajši sami letajo za Radičevo demagogijo. In vendar vedo, da je Radičeva republika precej daleč od uresničenja in od prave republike, ker ima samo ta namen priboriti Stipici zaželjeno mesto. Tudi vedo, da ni Radič delavca nikoli poznal in bi ga še manj, če bi prišel do odločilnega upliva. Ljudstvo, pazi torej, kaj delaš! — Poleg Radiča, Novačana, Drofenika in Korošca je postal naš Mesija tudi dr. Kukovec s svojo zverženo »napredno« kmetško-obrtno zvezo. Nje največji apostol je dr. Stiker v Brežicah, ki je še pred kratkim izjavljal, da se mu politika gabi in da ne more pripadati nobeni stranki. Poleg njega pa se poteguje zanjo tudi Kukovec kandidat za brežiško-sevniški srez, fanatični frizer Holc. Oba gospoda lovita sedaj kalin med delavstvom, ampak ljudstvo še ni pozabilo, kako je Kukovec v obrti in industriji uvedel 10urnik in da frizer Holc osemurnika sploh nikoli poznal ni. Tudi se zdi ljudstvu malo preveč, da bi ga kdo po svoje raziral, če ne bo pridno.

Teharje, 2. t. m. so imeli samostojneži volilni shod pri nas. Sklicaj ga je kandidat, g. Pikel iz Žalca. Ta shod je bil pa tako žalosten, kakor ga ljudje pri nas še ne pomnijo. Prišlo je namreč vseh skupaj 8 (osem) ljudi na shod: trije socialisti, 4 klerikalci in 1 narodni socialc. S Pikelom je prišlo 5 ljudi iz Žalca, saj še enega več bi bil vzel s seboj, 13 je pomenila zanj smolo. G. Pikel je skrivaj zvedel, da se njegovega shoda ni udeležil noben njegov pristaš. Opravičeval se je, češ, delavnik je, pa ljudje niso utegnili. No, na Teharjih ne bo g. Pikel nikdar nič dosegel s samostojno. — Popihal jo je g. Pikel prav na tistem in na skrivnem. — Pri zadnjih volitvah so samostojneži še nekaj dosegli. Letos pa uvidevajo tudi zadnji zapeljanci, da se je samostojna prodala za korito na vladi. Je torej prav razumljivo, da se je ljudje izogibljajo. — Ne pozabite: 8. skrinjica je prava!

Falirani shodi NSS v Šmartnem in Litiji. Glasilo narodnih socialcev »Nova Pravda« poroča v nedeljski številki pod naslovom »Tedenski pregled« o NSS-arskih shodih. Poroča tudi o shodih v Litiji, Šmartnem in Hotiču, ki so pa zelo slabo uspeli. Boljše bi bilo če bi bil gospod Rupnik s svojim gardistom — Luko Bizjakom lepo doma ostal in kadil pipico. G. Bizjak je znani voditelj NSS v Litiji in vodja delavstva v predilnici. V Šmartnem je torej on naznanil ljudem shod NSS, njen govornik pa ni imel mnogo časa ponavljati obljube in laži, kajti ljudem se oči odpirajo, zborovalci so se začeli oglašati prav neprijazno: Dol ž njim! Tiho! Laž! Ker se pa dolgo časa ni pustil motiti v obljubljanju, ga je ljudstvo spodilo, nakar sta morala gg. Rupnik in Bizjak poiskati zavetišča v šoli. Primarširala sta nato v Litijo, kjer ju je čakala zopet polomija. Ob 10. je o. Bizjak otvoril shod v Oblakovi gostilni. Zborovalci, večinoma socialisti in klerikalci so zahtevali volitev predsednika. Izvojen je bil sodrug Gajšek, ki je hotel shod pravilno otvoriti, Rupnik pa tega ni hotel in je odgovoril: Po buč! Zborovalci so začeli ogorčeno protestirati in hoteli govornika spoditi, je par s drugov in župan so ga rešili. Po razhodu ljudstva so morali Rupnik in

njegova kompanija poparjeni oditi. — Delavci in kmetje, če vam že na shodih obljublajo »po buč«, kako bi neki podrihali, če bi jim ljudska neumnost res pomagala do mandata. 18. marca torej vse kroglice v 8. skrinjico Kmetško-delavske zveze!

Radeče pri Zidanem mostu. Delavci, kmetje! Vsi se še spominjamo, kako so se po prevratu trkali na prsa in kričali razni komunistični elementi: Živio komunizem! Živela republika! Delavec in kmet, oba izmозgana in izstradana od po krivdi kapitalizma in klerikalizma povzročene svetovne vojne, sta šla v boj, da vržeta ob tla za vedno sedanji reakcionarni, kapitalistični družabni red in si priborita svobodo in pravičnejši družabni red. Pri zadnjih parlamentarnih volitvah je delavstvo tudi pokazalo, da se zaveda in da ni več da leč čas, ko bo kapitalizem ležal potepan od zavednega proletariata na tleh. Ali, koliko časa je držal delavec in kmet svojo obljubo? Nekaj mesecev po končanih volitvah smo videli, da so najbolj radikalni komunisti delali klerikalcem pri procesijah štafazo in pobirali denar za nove zvonove. Tako je šlo naprej. Njihovi voditelji se pa tudi niso več brigali za delavca in kmeta ter so iz oseb nih koristi šli k drugim strankam. Tako smo doživeli, da sta pri ljubljanskih občinskih volitvah šli dve najbolj nasprotni stranki v kompromis, v Radečah pa tudi niso zaostali, rekli so, če v Ljubljani gredo komunisti s klerikalci, zakaj ne bi šli pri nas v Radečah JDS, NSS in SKS? Kdo nam kaj more, samo da dobimo stolček! Še sram nas ni, pika! Sedaj pa pride znani komunist, ki je nad vse druge najbolj radikalen, tako radikalen, da, če ne veruješ, delavec in kmet, potem se lahko prepričaš in videl boš na radikalni listi Nachtigala in še drugega takšnega radikalnega komuniste vseh barv. Tudi v Radečah smo imeli nekaj časa znanega komuniste Šuntajsa, kateri je bil iz Trbovlj izgnan! Ko pa je lansko leto prosil, da bi smel za božične praznike obiskati svoje stariše v Trbovljah mu oblasti niso dovolile. Ker je pa vsak človek najrajši pri svojih stariših, je zvedel tudi Nachtigal za Šuntajsa in prišel v Radeče, ter takoj dal povelje, da mora Šuntajs iti v Trbovlje ter pridno agitirati za radikalce, predno je odšel, pa mu je stisnil 1000 Din v roke ter rekel: to še ni vse, če kaj rabiš, boš še dobil. Denarja je za sedaj 6 milijonov dinarjev za agitacijo, drugo pa še pride, mi radikalci moramo zmagati, če ne drugače, pa z vojaško silo! — Torej radikalno dovolj, kaj ne, delavec in pa kmet, ali boš sedaj veroval? Potem pa naj kdo še reče, da to niso radikalni komunisti? Sedaj je torej Šuntajs v Trbovljah brez vsake prošnje na oblasti in agitira radikalno, ter uživa Nachtigalovo svobodo. Delavci, kmetje! Sedaj poznate radikalne odrešenike, kateri so vam obljubovali in hodijo še med vas obljubovat, da vas bodo rešili izpod kapitalističnega jarma. Ali jim boste še sledili in verovali? Vsak zaveden delavec in kmet bo rekel: Ne! Ali boste verovali klerikalcem, ki so vas farbali in vas še vlečejo za nos? Ki imajo sedaj pred volitvami polno objub, kakor so jih imeli pred vojno, ko je šlo za mandate, po volitvah pa so vam obrnili hrbet in če ste bili lačni, so vam dali na mesto kruha svinčene kroglice na Zaloški cesti, in to iz krščanske ljubezni do bližnjega za časa krščanskega ministra dra. Korošca? Rekli boste: Ne! Nič več se ne bomo dali speljati od njih, zato bomo vržli kroglice dne 18. marca v ti-

sto skrinjico, ki bo imela napis SSJ v odgovor vsem demagogom in raznim Nachtigalom. Naša skrinjica je osma!

Crna, 4. t. m. se je vršil kljub skrajno slabemu vremenu lepo obiskan shod SSJ in KDZ. Glavni poročevalec je bil s. Pastorek iz Ljubljane. Zborovalci so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri so dobavljajo taktiko sedanjega strankinega načelstva. (Op. ur.: Izjavo priobčujemo na drugem mestu.) Tudi protesta na resolucija proti zavlačevanju konstituiranja novoivoljenega občinskega sveta je bila po predlogu s. Moderndorferja soglasno sprejeta. — Naj omenimo še, da so ob isti uri napovedali shod tudi klerikalci. Čakali so pol ure, tri četrt ure, pa so ostali zmiraj še sami, namreč g. župnik, g. kaplan in še nekdo. Končno so morali »shod zaključiti«, ker so ostali sami. SLS, se ti kujajo tudi že Sokoli?

Iz brežiškega okraja. V nedeljo 25. febr. so se vršili trije shodi naše stranke in sicer ob 9. dopoldan v Sromljah, ob 11. v Artičah in ob 14. v Stari vasi. Omeniti je treba, da sta se vršila v Sromljah in Artičah v istem času shoda SKS, ker je v teh dveh krajih samo ena maša v nedeljo dopoldne in tako ni preostalo drugega, nego da sta se naša in samostojna shoda vršila skupaj. V obeh krajih se je zato naš govornik s. Baraga takoj opravičil radi te skupnosti, da se stranka zavaruje pred morebitnimi napadi v javnosti. — V Sromljah je bil shod dobro obiskan. Besedo je najprvo dobil g. Mermolja, nad katerim, oziroma nad katerega stranko se je hotelo ljudstvo očitno maščevati, ker ga ni pustilo niti ene besede mirno spregovoriti. V dvorani je bilo takšno ogorčenje, da je imel g. predsednik Kos in drugi veliko težavo s pomirjevanjem. Medklicev pa ni bilo ne konca ne kraja. Omeniti treba, da je bil čas za shod v Sromljah zelo kratek, ker se je govornikom mudilo v Artiče, zato sta se pred shodom sporazumela, da bosta vsak četrt ure govorila. G. Mermolja se dogovorila ni držal, ker je govoril celih 35 minut. Po njem je dobi besedo s. Baraga, ki se je čutil prikrajšanega da sme govoriti samo četrt ure. Ko je on nastopil, se je ljudstvo takoj pomirilo in čimbolj je govoril, tem pozornejšje je postajalo. Na shodu je bilo mnogo Marijinih devic in klerikalne mladine za razbijanje. Kakor vidite, je ta aparat samostojnežem tudi shod v resnici razbil — to je zasluga tamošnjega učitelja klerikalca. Lep vzgojitelj! Neki čevljar je samostojnežem očital razne grehe, ko so ga pa pozvali, naj jih dokaže, pa ni mogel ničesar dokazati. Taki backi so gospodje iz klerikalnih vrst. Obregnili se je tudi ob našo stranko, češ, da delavstvo trpi in plačuje, gospodje socialisti pa njegov denar po bolniških blagajnah zapravljajo. To, gospodje »socialisti« iz Kocmurjeve klike, je bilo namenjeno torej vam. S. Baraga je tudi zahteval dokaze z ozirom na ljudi, ki so v naši stranki. Tudi tega ni mogel bacek dokazati. Na to je s. Baraga v par minutah, ki so mu bile še na razpolago dokazal, da tistih »socialistov« ni več med nami, ker jih je delavstvo samo vrglo iz stranke. Na to je predsednik zaključil shod, ki je bil precej buren. — V Artičah se je shod vršil pod milim nebom. Najprej je šlo približno enako kakor v Sromljah, samo za samostojneže, ki so jim klerikalci pripravili razbitje, še hujše. Mermolja sploh ni prišel do besede, takšen halo je bil med večstvolgavo množico in tudi vladni zastopnik ni nič dosegel s svojim pomirjevanjem. Ko je g. Mermolja videl, da ne opravi nič, je vprašal

s. Barago, če bo on nastopil. Ta je seveda takoj pritrdil in dobil od predsednika g. Molana, župana v Artičah, besedo. Tudi tukaj je postalo ljudstvo precej mirno. Samo sredi govora je nastal med pristaši SKS in SLS naenkrat takšen prepir, da je g. Mermolja predlagal, naj se shod za SKS otvori posebe. Kar se je v sosedni hiši tudi zgodilo, nakar je predsednik burni shod pod milim nebom zaključil. Zelo značilno je, kako se je množica za samostojneži vsula pred tisto hišo in se je gospodar postavil na vrata, pa ljudi delil: ti smeš noter, ti pa ne itd. Kako se je zaključilo, je čisto irelevantno, ker je s. Baraga odšel naprej v Staro vas pri Vidmu, v kar ga je silila že precej pozna ura. Pribiti pa je treba, kako žalostno je, da se da ljudstvo po strupeni pisavi klerikalnih listov, kakor »Straža« in »Gospodar« tako enostransko nahujskati. Klerikalci imajo danes interes na tem, da samostojneže najbolj napadajo. To je sicer njihova stvar, a mi bomo gledali, da se jim nad našo stranko ne bodo takšni napadi posrečili, kakor so hoteli že leta 1907. in 1911. Iz vsega pa je videti, da je SKS v Posavju odklenkalo, kar smo mi prorokovali že leta 1920., ko se je rodila kot stranka brez načel. — Shod

v Stari vasi pri Vidmu je bil za takšno razmere prav dobro obiskan. Predsednikom je bil izvoljen s. Pondelak, s. Baraga pa je v enournem govoru točko za točko razcefral sedanji politični položaj. Zanimivo je, da ljudstvo že precej bolje razumeva socialistična načela tam, kjer je socialistična organizacija blizu. Na shodu je bilo tudi par pristašev SKS in SLS, ki so odobrvali izvajanja s. Barage. Po govoru se je pa vnela živahna debata, v katero so posegli s. Pondelak in g. Sotler od SLS. Ta je med drugim dejal, da milijonarji morajo biti in tudi on da bi bil milijonar, če bi prodal svoje posestvo. S. Baraga je poučil, da je njegovo posestvo njegov obstanek in da mora zanj trdo delati, dočim so milijonarji, ki pasejo le lenobo. Če bi g. Sotler tako delal, bi bilo njegovega milijona vsak dan manj, ne pa več, kakor pri tistih, ki iz poklica pasejo lenobo in znajo bolj nego on z milijoni manipulirati. G. Runovec od SKS se je popolnoma strinjal s s. Barago in tudi priznal, da je sedanji položaj nevzdržen. Prisotnih je bilo tudi nekaj žensk, kar je hvalevredno, zakaj kadar se bodo tudi ženske zanimale za socialni položaj človeštva, bo v marsičem bolje. Po dve in polurnem lepem shodu in po

končnem govoru s. Barage ga je s. predsednik zaključil. V teh krajih se bo naša 8. skrinjica dobro odrezala.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

PERILO

za dame, gospode in otroke

v veliki izbiri pri

A. ŠINKOVIC nasl'

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

MLINAR

srednje starosti, 12 let že nadmlinar, dobro verziran v umetnem ter stolmlinarstvu, v poslovske in samostojnem obratu. Razume se tudi dobro v ekonomiji in vrtnarstvu, zanesljiv ter trezen delavec, išče službe takoj ali pozneje. Naslov pri upravi »Napreja«.

1000 frankov mesečno

zaslužijo lahko ženske in moški vsakega stanu s sodelovanjem pri neki

holandski tvrdki.

Zahtevajte vzorce in brušure proti poslanim 10 Din v bankovcih pri: **E. Bock**, Wien, VI., Gumpendorferstraße Nr. 109/14.

Najboljša sladna kava je

ŽIKA

Sladkor je drag, mleko je drago, najdražje pa je zdravje!

Zahtevajte **ŽIKO** povsod!

Pridobivajte naročnike!

+ Žene +

pomirite se, če vam mesečni red zastaja ali izostaja. Pomorem vam, zaščitim vaše zdravje in vam prinesem novega veselja do življenja. Uradno ocenjeno in za dobro spoznano. Obrnite se takoj na naslov:

K. Fesq

Hamburg B. 156,

Papenstraße 95.

NAKUPOVALNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

UVOZ

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko blago, spirituose, mast, slanina, mesni izdelki.

ZOZ

Telefon 866. Brzojavni naslov: Nakupovalna Ljubljana. Čekovni račun št. 10.473.

Najbolše peči sedanjosti so emailirane

LUC-ove peči.

Glavna zaloga, prodaja in zastopstvo za Slovenijo in južne kraje pri

F. P. Vidic & Komp.,

trgovina stavbnega materiala

Prežernova ulica LJUBLJANA Prežernova ulica

Kons. društvo za Slovenijo

Poštni predal št. 13.
Telefon inter. št. 178.

Ljubljana.

Pošt. ček. rač. št. 10.582.
Brzoj. nasl. 'Kodes' Ljubljana.

Hranilni oddelek

naznanja, da je s **1. novembrom 1922**

zvišal obresti in sicer

za navadne hranilne vloge na **6%**

za vloge proti četrletni odpovedi . . na **6½%**

za vloge proti polletni odpovedi . . na **7%**

Hranilne vloge sprejemajo in izplačujejo vse prodajalne naše zadrugel
Vlagajte vse svoje prihranke v lastno hranilnico!